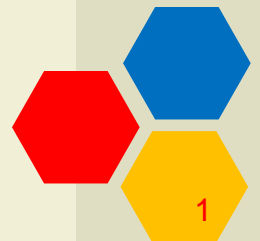

LỊCH SỬ VĂN MINH THẾ GIỚI 1

Chương 7: Văn minh La Mã

(31 slide – 120 phút)

NỘI DUNG

7.1

- Cộng hòa La Mã

7.2

- Đế chế La Mã

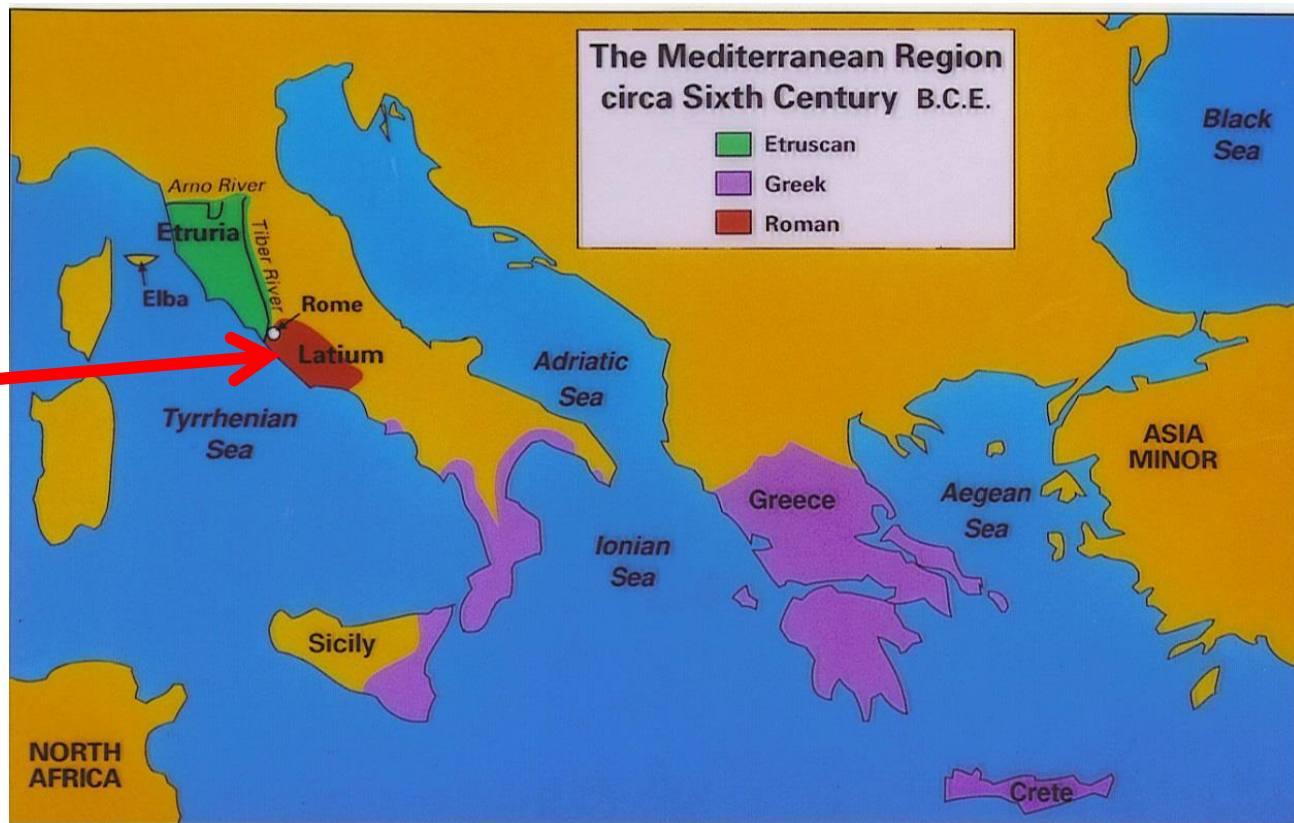

7.1. Cộng hòa La Mã

Thế kỷ 5 TCN, La Mã hình thành ở miền trung bán đảo Ý.

La
Mã
buổi
ban
đầu

7.1.1. Nền cộng hòa ban đầu

- ✓ Đứng đầu nhà nước là Viên nguyên lão (**Senate**) có nhiều quyền lực, cố vấn về chính sách và lựa chọn các thẩm phán.
- ✓ Hàng năm, hai Tổng tài (**consult**) được hội đồng bầu ra để điều hành công việc.

- ✓ Công dân (**plebeian**) tầng lớp dưới có 1 số tiếng nói:

Quyền công dân trao cho 1 số người có quyền pháp lý và chính trị xác định.

Công dân bình thường bầu ra cơ quan đại diện của mình “*Các dân biểu*” (**tribune**)

7.1.2. Sự bành trướng của La Mã

❖ Nguyên nhân:

- ✓ Lòng tham và tính hung hăng của người La Mã
- ✓ Hệ thống chính trị nhiếp chính nhiệm kỳ 1 năm nên tìm kiếm vinh quang thông qua những chiến thắng quân sự
- ✓ Tìm kiếm nô lệ

❖ Các cuộc bành trướng:

- ✓ Từ năm 496 TCN, La Mã tiến hành tấn công các thành bang Hy Lạp.
- ✓ Năm 400 TCN, La Mã kiểm soát miền Trung Ý.
- ✓ Năm 360 TCN, hướng về cực nam bán đảo Ý.

- ✓ Năm 264 TCN, cuộc chiến Punic lần thứ nhất diễn ra trên đảo Sicily .
- ✓ Sau 24 năm La Mã đã biến Sicily thành một tỉnh trong đế chế.

Đảo Sicily – Bắc Phi, lãnh thổ Tunisia ngày nay

✓ Trận chiến Punic lần 2,
mục tiêu là Tây Ban Nha –
liên minh của người
Carthage

✓ Người La Mã với chiến
lược tấn công hậu phương
của người Carthage

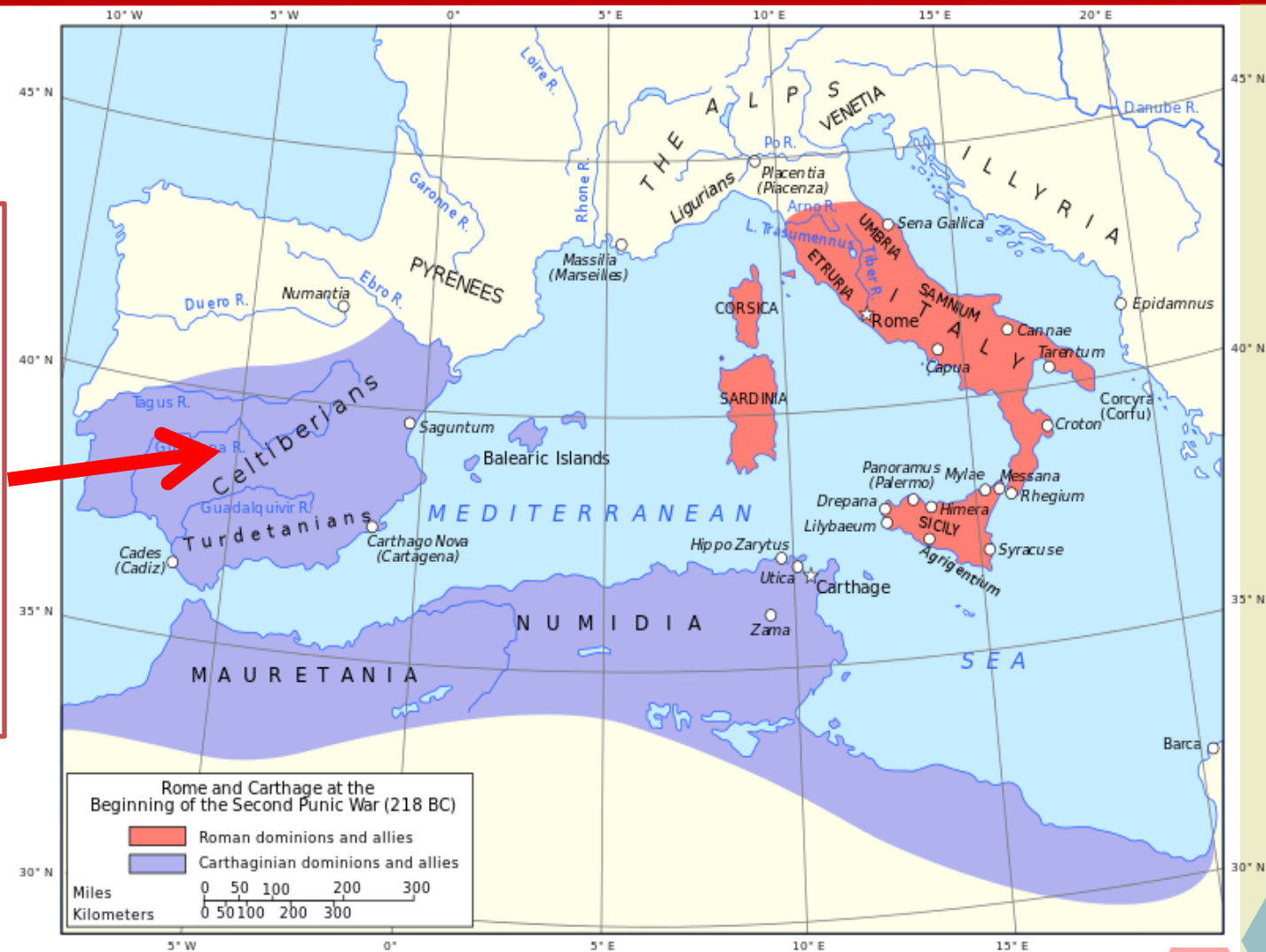

Người Carthage giỏi
dụng voi trong chiến đấu

Mục tiêu của Punic War 2

- ✓ Trận chiến Punic 3 (146 TCN), người La Mã vây hãm Carthage.
- ✓ Kết thúc cuộc chiến, La Mã thắng trận.
⇒ Lãnh thổ La Mã mở rộng thêm phần lớn Tây Ban Nha và 1 phần đáng kể Bắc Phi

Thành phố
Carthage

DUY TÂN
UNIVERSITY

Tàn tích của thành phố Carthage – Tunisia ngày nay

7.1.3. Khủng hoảng nền cộng hòa

❖ Nguyên nhân:

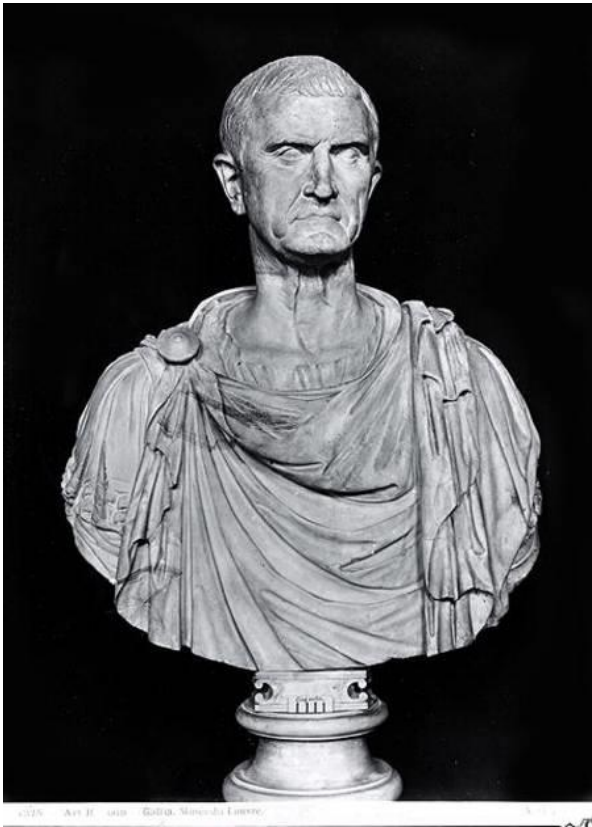
- ✓ Cuối thế kỷ 2 TCN, xã hội La Mã bất ổn nghiêm trọng:
  - Ngũ cốc rẻ từ Sicily và Bắc Phi nhập về.
  - Nô lệ trở thành lực lượng lao động chính
  - Người nông dân bán đất để sinh sống và tràn vào các thành phố xin ăn.

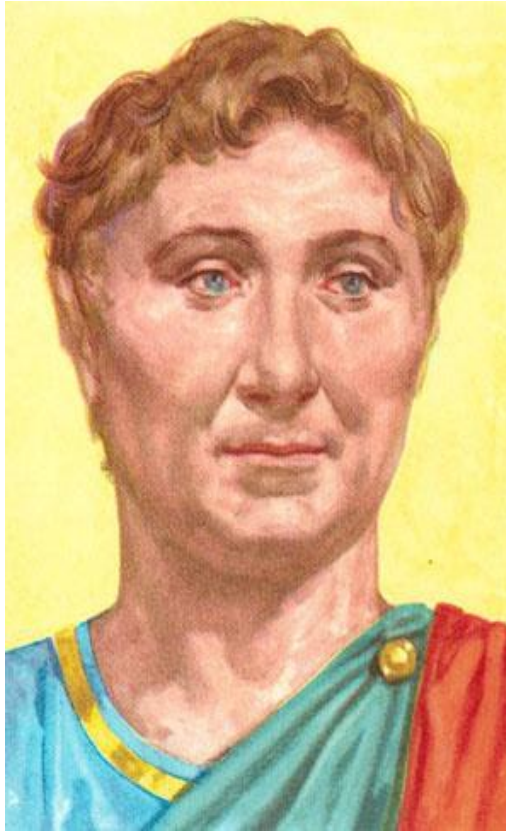

- ✓ Các cuộc nội chiến liên tục xảy ra bởi sự tranh giành quyền lực của các nhà lãnh đạo

Crassus

Pompey

Julius Ceasar

✓ Năm 49 TCN, **Julius Ceasar** cướp chính quyền La Mã , và đặt ra những luật lệ mới:

+ *Viên nguyên lão toàn người của Ceasar*

+ *Ông làm quan chấp chính suốt đời.*

+ *Ông đặt danh hiệu mình là hoàng đế*

✓ Năm 44 TCN, Julius Ceasar bị ám sát.

- ✓ Năm 31 TCN, ở trận Actium, Octavian đã đánh bại Marc Anthony, kết thúc nội chiến.
- ✓ Ông lên ngôi hoàng đế La Mã với tên gọi là **Augustus Caesar**.

Đọc thêm

La Mã và cuộc khủng hoảng các giá trị [TEXT 1]pp. 291-292

Sinh viên tham khảo những lập luận của Cicero và trả lời các câu hỏi ở cuối bài?

Thời gian 30 phút.

7.2. Đế quốc La Mã

Tham khảo

Đế quốc La Mã

<https://www.youtube.com/watch?v=PS1roOvrPTY>

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc- Khoa XH&NV-Email: trannhubacdtu@gmail.com

7.2.1. Chính quyền và sự bành trướng

- ✓ Sau khi lên ngôi, Augustus bắt đầu củng cố chế độ mới bằng việc xây dựng những cải cách đạo đức, bãi bỏ tôn giáo thần bí và nhấn mạnh việc tôn trọng các nghi lễ La Mã truyền thống.

Augustus là Hoàng đế đầu của Đế chế La Mã. Tên của ông được đặt cho tháng 8 trong năm (August)

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc- Khoa XH&NV-Email: trannhubacdtu@gmail.com

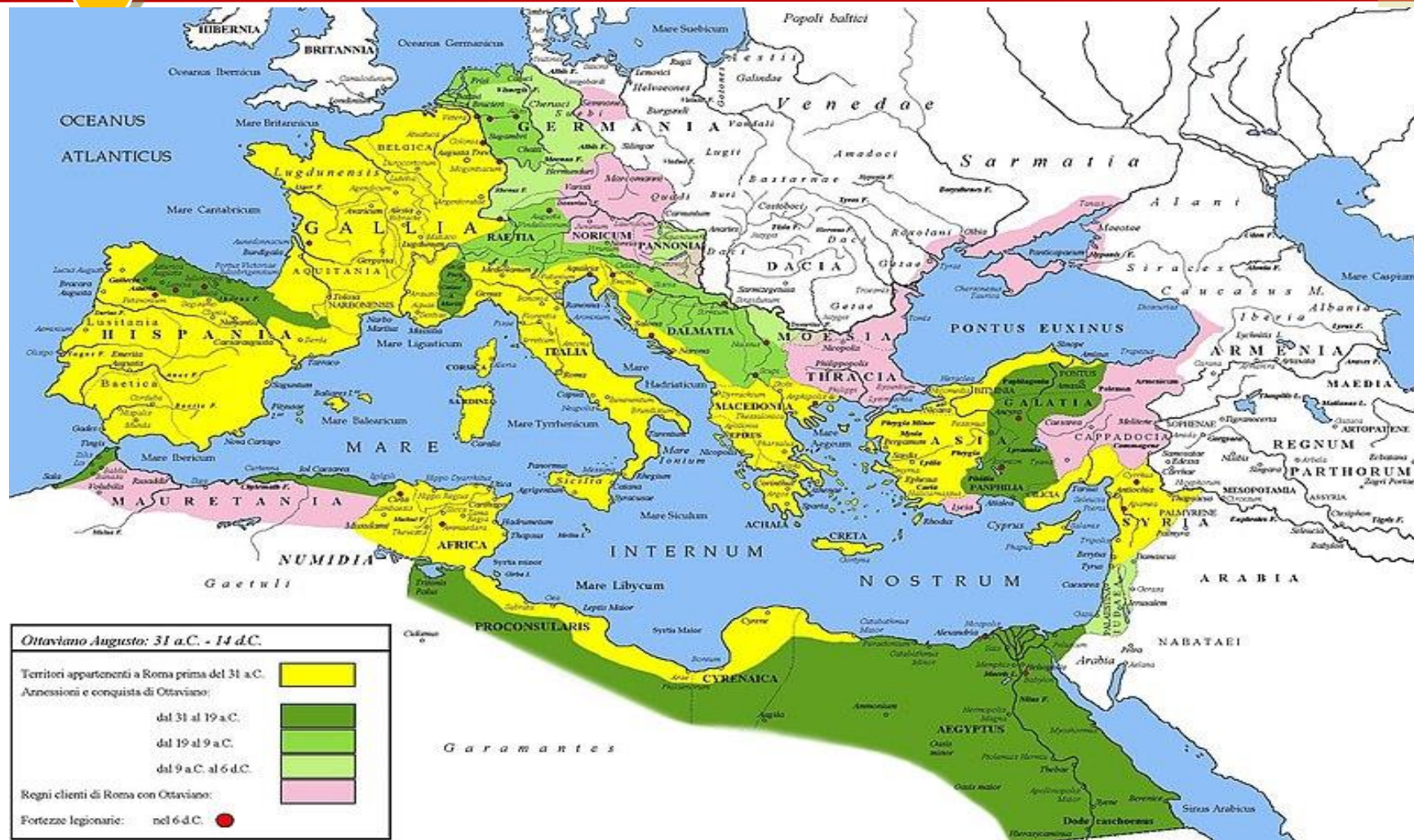

- ✓ Bên cạnh đó, Augustus cũng chú trọng đến việc bành trướng lãnh thổ. Ông và những nhà cai trị về sau đã biến La Mã trở thành đế quốc rộng lớn bậc nhất thời Cổ đại.

Sự mở rộng của La Mã thời Augustus

Xem ảnh GIF Quá trình phát triển của La Mã tại:

[https://vi.wikipedia.org/wiki/La M%C3%A3 c%E1%BB%95 %C4%91%E1%BA%A1i#/media/T%E1%BA%ADp tin:Roman Republic Empire map.gif](https://vi.wikipedia.org/wiki/La_M%C3%A3_c%E1%BB%95_%C4%91%E1%BA%A1i#/media/T%E1%BA%ADp_tin:Roman_Republic_Empire_map.gif)

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc- Khoa XH&NV-Email: trannhubacdtu@gmail.com

7.2.2. Cấu trúc kinh tế và xã hội của La Mã

❖ Xã hội La Mã

- ✓ Xã hội La Mã ban đầu bao gồm chủ yếu những quý tộc và nông dân tự do.
- ✓ Tầng lớp thương nhân đông đảo và có tiếng nói chính trị.

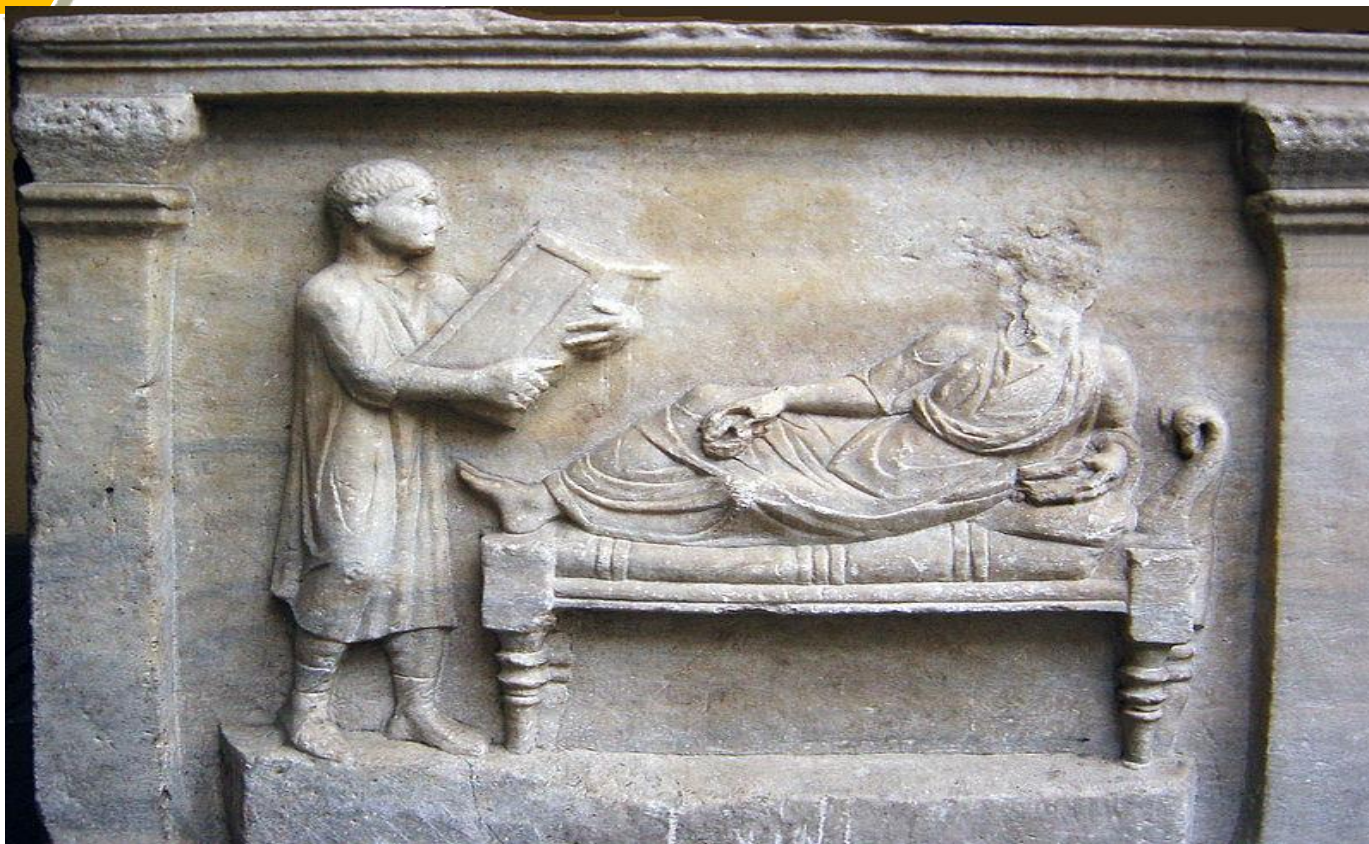

❖ Chế độ chiếm hữu nô lệ

- ✓ Quá trình bành trướng mang về cho La Mã rất nhiều nô lệ.
- ✓ Nô lệ La Mã có quyền mua lại hoặc có tự do từ việc ban thưởng.

Nô lệ giữ tấm bảng viết cho người chủ nhân
(phù điêu trên một cỗ quan tài thế kỷ thứ 4)

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc- Khoa XH&NV-Email: trannhubacdtu@gmail.com

❖ Cơ cấu gia đình

- ✓ Gia đình theo phụ hệ chặt chẽ. Luật pháp quy định “người chồng là quan tòa của vợ mình”.
- ✓ Tuy nhiên phụ nữ quý tộc La Mã có thể nắm quyền lực chính trị thông qua chồng mình.

❖ Cấu trúc kinh tế

- ✓ La Mã không đi theo một kiểu hình kinh tế và xã hội duy nhất, mà phân thành 3 vùng rõ rệt:
  - Những thành phố sôi động được thành lập ở Tây Ban Nha, Pháp và Anh
  - Người La Mã thực hiện chính sách bóc lột kinh tế nặng nề ở Bắc Phi.
  - Ở Hy Lạp và Tây Á, hoạt động thương mại phát triển vượt trội.

Câu hỏi ôn tập

1. Đặc điểm nổi bật của nền cộng hòa La Mã?
2. Nhận xét về cấu trúc kinh tế và xã hội của đế quốc La Mã cổ đại?

